

The Development Musical Skills of Early Childhood by Organizing Learning Experiences using Music Activities According to Dalcroz's Concept

Kittisak Siengdee and Anchalee Bunjantuek

Faculty of Education Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: kittisak.si@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-4271-5324>

E-mail: Anchalee.b@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6330-2758>

Received 03/11/2024

Revised 10/11/2024

Accepted 10/12/2024

Abstract

Background and Aims: The process of teaching music according to Dalcroz's concept. It helps early childhood children learn good music by starting with listening and movement, accompanied by music. This is a relationship between the ears that hear and the body that feels and moves in response to music, thus making children understand music more. And can develop musical skills, to further develop the knowledge at a higher level in early childhood. Research objectives 1) To develop learning experiences using music activities according to Dalcroz's concept to meet the efficiency criterion of 80/80. 2) To compare the musical skills of early childhood children after organizing learning experiences using music activities according to Dalcroz's concept, compared to the 70% criterion. 3) To study the satisfaction of early childhood children with learning experiences using music activities according to Dalcroz's concept.

Methodology: The sample group studied was 3rd-year early childhood children in the regular curriculum. At Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary level), a total of 25 people were surveyed by the researcher using group random sampling. The tools used include 1) musical activities according to the Dalcroz concept, 2) a musical skill assessment form and criteria for evaluating musical skills for early childhood children, and 3) a questionnaire on the satisfaction of early childhood children with music activities according to the Dalcroz concept. Data were analyzed using average values. Standard deviation, percentage, and test the research hypothesis using the t-test, one-sample statistics.

Results: The results of the study found that 1) the effectiveness of music activities according to the Dalcroz concept has an efficiency value of 83.78/84.89, which is higher than the specified efficiency criteria of 80/80. 2) Musical skills of early childhood children who receive music activities according to the Dalcroze concept. Higher than the 70 percent threshold with statistical significance at the .05 level, with an average score of 46.60, equivalent to 77.67 percent. And 3) early childhood children towards musical activities according to Dalcroz's concept ($\bar{x} = 4.65$, S.D = 0.53) classified as having the highest level of satisfaction.

Conclusion: The results of the study indicate that the use of music activities according to Dalcroz's concept helps develop the musical skills of early childhood children. Measured by the results of the assessment of early childhood children's musical skills, activities exceeding the set 70% threshold. And early childhood children are satisfied with music activities according to Dalcroz's concept.

Keywords: Music Activities; Dalcroz's Concept; Early Childhood

การพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

กิตติศักดิ์ เสียงดี และอัญชลี บุญจันทิก

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: กระบวนการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ดนตรีที่ดีโดยเริ่มจากการฟัง และการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหูที่ไต่กับร่างกายที่ได้รับความรู้สึกพร้อมกับมีการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีจึงทำให้เด็กเข้าใจดนตรีมากยิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรี เพื่อต่อยอดความรู้ในระดับที่สูงขึ้นของเด็กปฐมวัยต่อไป จุดประสงค์ของงานวิจัย 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นปีที่ 3 หลักสูตรภาคปกติ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบไปด้วย 1) กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ 2) แบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยโดยใช้สถิติ t-test one sample

ผลการวิจัย: ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.78/84.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/80 2) ทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.60 คิดเป็นร้อยละ 77.67 และ 3) เด็กปฐมวัยที่มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ($\bar{X} = 4.65$, S.D = 0.53) จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผล: ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยได้ วัดได้จากผลการประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยหลังทำกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ และเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

คำสำคัญ: กิจกรรมดนตรี; แนวคิดของดาลโครซ; เด็กปฐมวัย

บทนำ

การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นแห่งกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งทางทฤษฎี และการปฏิบัติสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง สำหรับเนื้อหาควรเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวหรือเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี สามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญาและองค์ความรู้ ดังนั้นผู้สอนควรเลือกรูปแบบการเรียนรู้ให้

เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย อีกทั้งกระบวนการเรียนรู้ควรมีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (วัชร ไตรเจริญกุลภักดิ์, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ขบา พันธศักดิ์ และคณะ (2551) ที่กล่าวว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดเป็นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเลือกลงมือปฏิบัติ จากประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะเป็นการเรียนรู้แบบผสมผสานทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้หลายด้าน กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมนำมาใช้บูรณาการมักจะเป็นวิชาดนตรี เพราะกิจกรรมดนตรีนั้นสามารถบูรณาการได้หลายศาสตร์ และดนตรียังเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภัสสร พวงสำลี (2565) กล่าวว่า ดนตรี คือ สื่อประเภทหนึ่งที่ใช้อองค์ประกอบทางดนตรีมาเรียงร้อยต่อกันจนเกิดเป็นงานศิลปะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึกไปสู่ผู้ฟังได้ จึงมีการนำดนตรีมาใช้กับเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ดนตรีสามารถส่งเสริมพัฒนาการได้ในหลายด้านทั้ง ด้านสุนทรียศาสตร์และการเรียนรู้ โดยดนตรีถูกนำมาใช้ในการสื่อสารสร้างอารมณ์ และการรับรู้เป็นหลัก สำหรับการนำดนตรีมาจัดเป็นประสบการณ์การเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านได้ เช่น กิจกรรมด้านการฟังและการร้อง จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา รู้จักการรอคอยเพื่อที่จะร้องเพลงในท่อนของตนเอง หรือรอจังหวะในช่วงของทำนองเพลงในส่วนของการพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถทำเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวได้ มีผู้นำและ ผู้ตามสลับหน้าที่กันไปในแต่ละกิจกรรมทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้บทบาทของตนเองในกลุ่ม รู้จักการเป็นผู้ฟัง เรียนรู้การเป็นผู้นำ ส่งเสริมความกล้าแสดงออก เป็นกำลังใจให้เพื่อนในกลุ่ม ได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมลจรรย์ ชมภูยอด และคณะ (2564) ที่ทำการศึกษาศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีเพื่อการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดบูรณาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของหลังเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .01 เพราะดนตรีสามารถสื่ออารมณ์ และความรู้สึกไปสู่ผู้ฟังได้ ทำให้เด็กปฐมวัยเข้าใจอารมณ์ของบทเพลง และสามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกจากบทเพลงที่ฟังได้ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำดนตรีไปเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเด็กอายุ 3-6 ปี จัดให้มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรี โดยมีการระบุอยู่ในสาระการเรียนรู้ด้านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยมีเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรี ดังนี้ การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบดนตรีการเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง (กระทรวงศึกษาธิการ [ศธ.], 2560)

จากประโยชน์ของดนตรีที่มีต่อเด็กปฐมวัย จึงทำให้มีนักดนตรีศึกษาหลายท่านทำการศึกษาค้นคว้า และทดลองวิธีการสอนดนตรีให้กับเด็กในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อต้องการให้เด็กสามารถเรียนรู้ และเข้าใจดนตรีได้เป็นอย่างดี ดาลโครซ เป็นนักดนตรีศึกษาที่ได้เห็นปัญหาการเรียนดนตรีของเด็กว่า เป็นวิชาที่ยากสำหรับเด็ก และเด็กมักไม่ค่อยเข้าใจทฤษฎีดนตรี ซึ่งเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากมาย นอกจากนั้นเด็กยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เช่น การขับร้องไม่ตรงกับจังหวะเพลง เป็นต้น ดังนั้นดาลโครซจึงได้ทำการศึกษา และคิดค้นวิธีการสอนที่ช่วยทำให้เด็กเกิดความเข้าใจดนตรีมากขึ้น ผลจากการศึกษาของดาลโครซพบว่า หลักการ

สำคัญในการสอนดนตรีให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจดนตรีได้ง่ายขึ้นคือการที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ ไปพร้อมกับเสียงดนตรี การเคลื่อนไหวและความรู้สึก โดยกระบวนการสอนดนตรีนี้ ดาลโครซมีความเชื่อมั่นว่าองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของดนตรีเกือบทั้งหมด สามารถที่จะทำให้เด็กมีความเข้าใจ และหลักการนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ดนตรีจากการฟัง และการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหูที่ได้ยินกับร่างกายที่ได้รับความรู้สึกพร้อมกับการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี จึงทำให้เด็กเข้าใจดนตรีมากยิ่งขึ้น โดยเรียกหลักการสอนดนตรีนี้ว่า ยูริธึมมิก (อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง, 2563) และ Apydin (2023) กล่าวถึงวิธีการสอนดนตรีของดาลโครซนอกจากพัฒนาทักษะทางดนตรีแล้ว ยังสามารถพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร สร้างความมั่นใจในตัวเอง และสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ และสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมธาวี นิยมสุข (2562) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดาลโครซสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาการใช้แนวคิดของดาลโครซนำมาใช้จัดกิจกรรมดนตรีให้กับเด็กสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กได้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำเอาแนวคิดของดาลโครซมาใช้แก้ปัญหาที่ผู้วิจัยพบเมื่อทำกิจกรรมดนตรีให้กับเด็กระดับปฐมวัย คือ เด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสอนทำกิจกรรมดนตรีไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายของตนเองให้สอดคล้องไปตามจังหวะเพลงที่ฟังได้ และขาดทักษะการอ่านโน้ตดนตรี รวมไปถึงทักษะการสร้างสรรค์ทางดนตรีสรุปได้ว่า ทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสอนทำกิจกรรมดนตรีนั้น ยังมีทักษะทางดนตรีที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะทางดนตรีให้เพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำแนวคิดของดาลโครซไปใช้จัดกิจกรรมดนตรี เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย รวมไปถึงมีส่วนช่วยสร้างเสริมและพัฒนาศักยภาพทางดนตรี เพื่อต่อยอดความรู้และทักษะทางดนตรีในระดับที่สูงขึ้นของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

การทบทวนวรรณกรรม

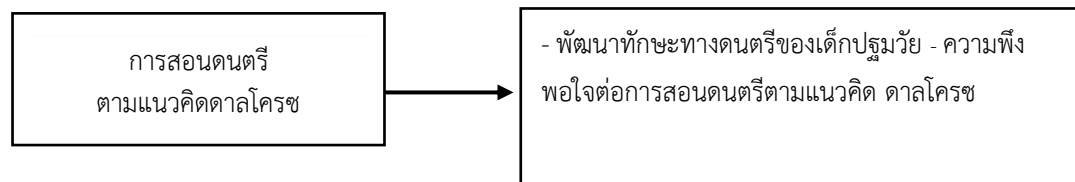
การสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เป็นการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจดนตรี ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยแบ่งวิธีการสอนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (Eurhythmics) เป็นการเข้าใจดนตรีโดยอาศัยการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวตามจังหวะของบทเพลง โดยเน้นการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ รวมไปถึงเป็นการสร้างสรรค์ท่าทางให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงที่ได้ยิน 2) การร้องโน้ตดนตรี (Solfege) เป็นการเรียนรู้ดนตรีโดยการร้องโน้ตในลักษณะเสียงโดคงที่ซึ่งเป็นการฝึกอ่านและฝึกการฟังเพื่อจดจำระดับเสียงดนตรีที่บันทึกไว้ในบรรทัดเส้นเดียว ที่จะช่วยให้เด็กอ่านโน้ตได้ง่าย และสามารถพัฒนาไปสู่การอ่านโน้ตในบรรทัด 5 เส้นต่อไป 3) การปฏิบัติ

ดนตรีแบบทันทีทันใด (Improvisation) เป็นการคิดทำนองดนตรีขึ้นอย่างฉับพลัน โดยทำนองนั้นที่สร้างสรรค์นั้น จะอยู่ในพื้นฐานของเสียงประสาน หรือเป็นการคิดสร้างสรรค์จังหวะขึ้นมาใหม่ โดยใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบ นอกจากการคิดสร้างสรรค์จังหวะหรือทำนองอย่างทันทีทันใด ยังรวมไปถึงการคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวร่างกาย ให้สอดคล้องกับเพลงหรือจังหวะที่ได้ฟัง เป็นต้น ด้วยวิธีการสอนดนตรีของดาลโครซทำให้ ผู้เรียนเข้าใจ และมองดนตรีในรูปแบบของรูปธรรมได้ชัดเจน รวมไปถึงสามารถรับรู้และเข้าใจดนตรีได้มากยิ่งขึ้น (ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2566)

การสร้างเครื่องมือการวัดและการประเมินทักษะการปฏิบัติ กมลวรรณ ตังธนาภานนท์ (2563) กล่าวว่า การวัด และการประเมินทักษะการปฏิบัติ นั้น ทั้งบริบทที่เป็นงานวิจัย การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานในองค์กร ผู้ประเมินต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมสำหรับการประเมินทักษะที่ต้องการ ผู้ประเมินจึงต้อง เข้าใจลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินทักษะการปฏิบัติแต่ละประเภท ซึ่งแบ่งประเภทของเครื่องมือ การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ เช่น การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า และเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช่การทดสอบ เป็นการใช่วิธีการสังเกตในการประเมิน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน สามารถแบ่งตามลักษณะของการประเมินได้เป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบ ประเมินค่า และเกณฑ์การให้คะแนนรูปรีด เป็นต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 106 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 50 คน เป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นปีที่ 3 ห้อง อ. 3/1 และ อ. 3/2 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ จำนวน 9 กิจกรรม แบ่งเป็นกิจกรรมดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว จำนวน 3 กิจกรรม ทักษะการอ่านโน้ตดนตรี จำนวน 3 กิจกรรม และทักษะการสร้างสรรค์ดนตรี จำนวน 3 กิจกรรม

2.2 แบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ แบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) แบบประเมินทักษะการเคลื่อนไหว 2) แบบประเมินการอ่านโน้ตดนตรี และ 3) แบบประเมินการสร้างสรรค์ทางดนตรี

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซเป็นแบบประเมินค่าที่ตรงกับความคิดเห็นของเด็กปฐมวัย

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย

3.1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ แบ่งกิจกรรมดนตรีออกเป็น 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการอ่านโน้ต และทักษะการสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบไปด้วยคำอธิบายกิจกรรม จุดประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ และการประเมินผลหลังจบแต่ละกิจกรรม จำนวน 9 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที

3.1.3 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรายการประเมินกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ โดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.1.4 เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นรายการกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ ดังนี้ (รัตนะบัวสนธ์, 2564)

4.50 - 5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.1.5 นำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ทั้ง 9 กิจกรรมนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ผลการประเมินคุณภาพของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ มีค่าเฉลี่ย 4.96 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3.1.6 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.7 ตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำแผนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรี หลังเรียนกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีเพื่อประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย

3.2.2 สร้างแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย ที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ให้เด็กปฐมวัยปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการอ่านโน้ต และด้านการสร้างสรรค์ โดยแต่ละด้านจะประกอบไปด้วย 4 สถานการณ์ เพื่อประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดการประเมินทักษะการปฏิบัติของกมลวรรณ ตั้งธนากานนท์ (2563) ที่กล่าวถึงการออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ 6 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินทักษะทางดนตรี 2) กำหนดกรอบการประเมินทักษะ 3) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะและเครื่องมือที่ต้องใช้ 4) กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินทักษะ 5) กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และ 6) กำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินทักษะ

3.2.3 นำแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยแบ่งเป็นแบบประเมินทักษะทางดนตรีก่อนเรียน 3 ฉบับ และแบบประเมินทักษะทางดนตรีหลังเรียน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 6 ฉบับ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของทั้ง 6 ฉบับอยู่ที่ 0.67-1.00

3.2.4 นำแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย นำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 นำแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) เพื่อหาค่าดัชนีความยากของงาน (task difficulty index) ค่าความยากของงานที่ยอมรับได้อยู่ที่ 0.30-0.90 (Johnson et al., 2009) ซึ่งแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียนได้ค่าอยู่ที่ 0.56-0.67

3.2.6 นำแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย ไปหาค่าดัชนีอำนาจจำแนกของงาน (discrimination index) สำหรับแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะดนตรีของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยต์ไบซีเรียล ซึ่งแบบประเมินทักษะทางดนตรีก่อนเรียนมีค่าอำนาจจำแนกของงานเท่ากับ 0.72 และแบบประเมินทักษะทางดนตรีหลังเรียนมีค่าอำนาจจำแนกของงานเท่ากับ 0.45

3.2.7 นำแบบประเมินทักษะทางดนตรีและเกณฑ์การประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียน ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ conbrach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินก่อนเรียนเท่ากับ 0.70 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินหลังเรียนเท่ากับ 0.71

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เป็นแบบประเมินค่าที่ตรงกับความต้องการของเด็กปฐมวัย

3.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย

3.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจและเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้มีความครอบคลุมทั้ง 9 กิจกรรม จำนวน 15 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการแบบลิเคิร์ต (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559,) กำหนดให้ค่าคะแนนตามลำดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจและเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา การสื่อความหมาย เกณฑ์การประเมิน และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามรายข้อที่ต้องการวัด ซึ่งได้ค่าอยู่ที่ 0.67-1.00 และคัดเลือกแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นแบบสอบถามความพึงใจ จำนวน 10 ข้อ

3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจและเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัยไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ conbrach ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.71

3.3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามความพึงใจและเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามความพึงใจและเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับเด็กปฐมวัย ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยใช้แผนการการวิจัยเป็นแบบ one-group pretest-posttest design และได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำขั้นตอนการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซให้กับเด็กปฐมวัย
2. ผู้วิจัยประเมินทักษะทางดนตรีทั้ง 3 ด้านของเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วย ทักษะด้านการเคลื่อนไหว ทักษะการอ่านโน้ต และทักษะการสร้างสรรค์ ก่อนทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ โดยผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์การปฏิบัติดนตรีให้กับเด็กปฐมวัย
3. ผู้วิจัยนำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นระยะเวลา 9 สัปดาห์ (2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 50 นาที) โดยมีขั้นตอน ดังนี้
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและกระตุ้นความสนใจให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่การทำกิจกรรมในขั้นตอนต่อไป
ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยนำเด็กปฐมวัยเข้าสู่กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้แต่ละกิจกรรม พร้อมทั้งมีการประเมินระหว่างเรียน และหลังเรียน
ขั้นสรุปกิจกรรม ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ พร้อมข้อเสนอแนะ และบอกข้อบกพร่องของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง
4. ผู้วิจัยประเมินคุณภาพของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (E_1/E_2 efficiency index) ของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ โดยมีเกณฑ์อยู่ที่ 80/80
5. ผู้วิจัยประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ทักษะด้านการเคลื่อนไหว ทักษะการอ่านโน้ต และทักษะการสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์การปฏิบัติดนตรีให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อประเมินทักษะทางดนตรีหลังจบการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซให้เด็กปฐมวัยประเมิน โดยวิธีการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยนั้น จะมีคุณครูประจำชั้นช่วยอ่านข้อความของแบบสอบถามความพึงพอใจให้ฟังเป็นรายข้อ และให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายถูกลงในช่องแบบสอบถามที่ตรงตามความพึงพอใจของตนเองที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ
7. ผู้วิจัยนำข้อมูลหลังเรียนมาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติ t-test one sample ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

เด็กปฐมวัย	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)	
	$\bar{X}$	E_1 (ร้อยละ)	$\bar{X}$	E_2 (ร้อยละ)
50				

เด็กปฐมวัย	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)		คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)	
	37.70	83.78	38.2	84.89

จากตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ พบว่า ค่า E_1/E_2 ของกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเท่ากับ 83.78/84.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/80 จึงยอมรับว่ากิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัย หลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซเทียบเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ร้อยละ 70	$\bar{X}$	SD	t	df	Sig.
หลังเรียน	50	60	42	46.60	3.95	8.23	49	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{0.05,49} = 1.676$)

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการประเมินทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.60 คิดเป็นร้อยละ 77.67

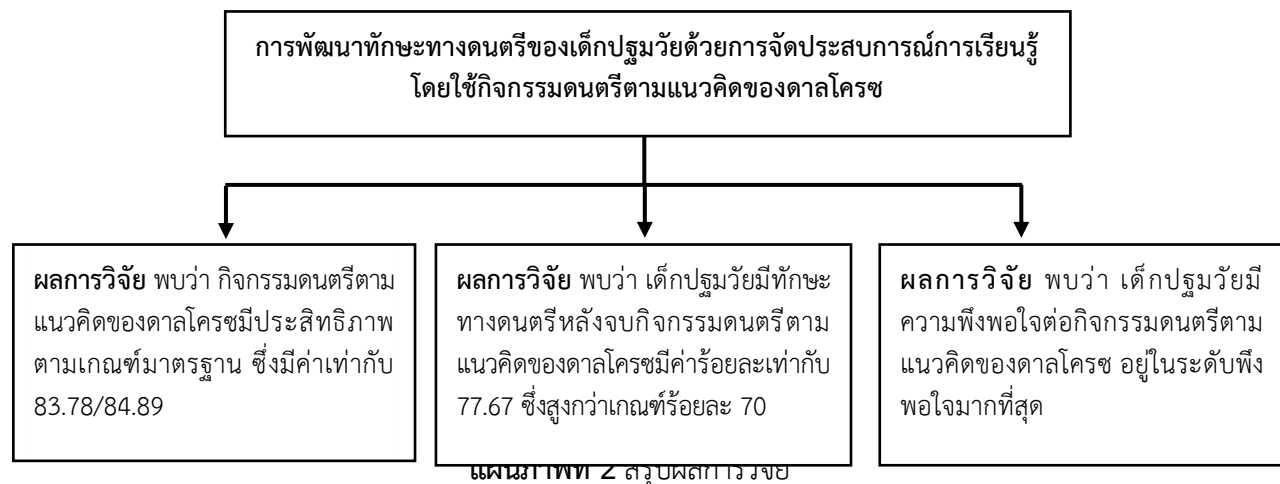
3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	เด็ก ๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายพร้อมกับเสียงเพลง	4.88	0.32	พึงพอใจมากที่สุด
2.	เด็ก ๆ ชอบเพลงที่ใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย	4.64	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
3.	เด็ก ๆ ชอบกิจกรรมการอ่านโน้ตดนตรี	4.40	0.69	พึงพอใจมาก
4.	เด็ก ๆ ชอบตัวโน้ตที่เป็นรูปผลไม้	4.64	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
5.	เด็ก ๆ ชอบตัวโน้ตที่เป็นตัวอักษร	4.14	0.66	พึงพอใจมาก
6.	เด็ก ๆ ชอบเครื่องดนตรีไซโลโฟน	4.68	0.47	พึงพอใจมากที่สุด
7.	เด็ก ๆ ชอบกิจกรรมการสร้างสรรค์ดนตรี	4.72	0.38	พึงพอใจมากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
8.	เด็ก ๆ ชอบผ้าที่ใช้ทำกิจกรรมการสร้างสรรค์ดนตรี	4.82	0.37	พึงพอใจมากที่สุด
9.	การทำกิจกรรมดนตรีช่วยให้เด็ก ๆ มีความสุข	4.84	0.37	พึงพอใจมากที่สุด
10.	การทำกิจกรรมดนตรีทำให้เด็ก ๆ สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ในระดับดีขึ้น	4.76	0.43	พึงพอใจมากที่สุด
สรุปการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ		4.65	0.53	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.65 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

แผนภาพที่ 2 สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

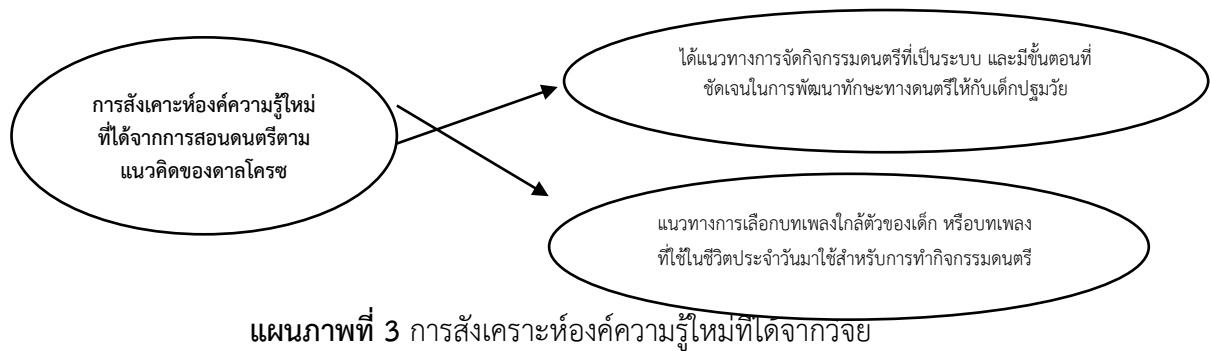
1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ที่ 83.78/84.89 นั้นหมายความว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ คิดเป็นร้อยละ 83.78 และค่าประสิทธิภาพหลังการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ คิดเป็น 84.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการสอนของดาลโครซ รวมไปถึงศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนดนตรีของดาลโครซ นำมาสร้างเป็นกิจกรรมดนตรีเพื่อใช้สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย และกิจกรรมดนตรีดังกล่าวได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี ด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุง แก้ไข กิจกรรมดนตรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการทำกิจกรรมดนตรีเป็นสิ่งที่เด็กปฐมวัยชื่นชอบเพราะเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยนั้นได้เล่นสนุกไปกับเสียงดนตรี เครื่องดนตรี และอุปกรณ์อื่น ๆ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความตั้งใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทักษะทางดนตรีได้อย่าง

เติมศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับ อัญภร ญาณกิจ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรี เรื่อง รู้ รัก เรียนดนตรี ตามแนวคิดของดาลโครซกับ Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ซึ่งได้พัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรีเรื่องรู้ รัก เรียนดนตรี ตามแนวคิดดาลโครซ ที่สร้างมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.46/85.13 เนื่องจากได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน รวมไปถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลของกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรี อีกทั้งได้รับการตรวจสอบกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรีเรื่องรู้ รัก เรียนดนตรี ตามแนวคิดดาลโครซ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 และสอดคล้องกับ เกษมสันต์ ทราย และคณะ (2564) ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.55/82.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นเพราะมีการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องครบถ้วนก่อนนำมาใช้จริง

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากการศึกษาพบว่า ทักษะทางดนตรีของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้านประกอบไปด้วยทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการอ่านโน้ต และทักษะการสร้างสรรค์ มีผลการประเมินทักษะทางดนตรีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากแนวคิดการสอนดนตรีของดาลโครซช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสาระดนตรีมากยิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากวิธีการสอนดนตรีของดาลโครซที่เรียกว่า “ยูริธึมมิค” นั้นเป็นวิธีการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาทักษะการฟัง ด้วยการฟังอย่างมีสมาธิ เพื่อเกิดการเรียนรู้แล้วจึงเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี เช่น ความช้า-เร็วของจังหวะ ความดัง-เบาของเสียง และความสั้น-ยาวของเสียงดนตรี แล้วนำจึงนำไปสู่การจินตนาการ หรือคิดอย่างสร้างสรรค์ในการออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระประกอบดนตรี (ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2566) สอดคล้องกับคำกล่าวของ Young (2024) ที่กล่าวว่าวิธีการสอนของดาลโครซเป็นการเรียนรู้ดนตรีอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งเป็นการผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว และการฝึกด้านเสียง เรียนรู้องค์ประกอบของดนตรี ทั้งทางจังหวะ ทำนอง ความดัง-เบาของเสียง โดยใช้การสังเคราะห์ที่ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสที่ถูกบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม และสอดคล้องกับคำกล่าวของวิลลาร์ด ศาสตรสุภาพ (2565) ที่กล่าวถึงแนวคิดทางดนตรีของดาลโครซว่ามีความเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนดนตรี เพราะเน้นการสอนสาระดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว ได้ตอบสนองเสียงดนตรีที่ฟังอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนจึงมีทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการฟัง ทักษะการสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีได้ดี และสอดคล้องกับคำกล่าวของอาทิพย์ โพธิ์ศรีทอง (2563) ที่กล่าวถึงแนวคิด การสอนของดาลโครซนั้นเป็นกระบวนการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงดนตรี ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมถือเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีเป็นหลักสำคัญ และสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจดนตรีได้อย่างลึกซึ้งและสามารถปฏิบัติทักษะดนตรีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธาวี นิยมสุข (2562) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดาลโครซสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับความรู้พื้นฐานทางดนตรีทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะ ตัวโน้ต ระดับเสียง และใช้หลักการสอนโดยการเคลื่อนไหวจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดาลโครซ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการเรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปยาก เริ่มจากการเคลื่อนไหวตามเสียงที่ได้ยินอย่างอิสระและมีการกำหนดการเคลื่อนไหวในแบบต่าง ๆ เมื่อมีการเคลื่อนไหวที่ตรงตามจังหวะหรือเสียงที่ได้ยินนั้นก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องของจังหวะ และฝึกฝนในเรื่องของการอ่านตัวโน้ตเพื่อที่จะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถอ่านโน้ตและปฏิบัติเครื่องดนตรี

ตามโน้ตเพลงได้ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงด้านทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการปฏิบัติดนตรีที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมสันต์ ตราชู และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะแนวทางของดาลโครซ มุ่งเน้นไปที่การเคลื่อนไหวที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจในการฟังเสียงอย่างมีสมาธิและตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรีง่าย ๆ ในเรื่องจังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความสั้นยาว นอกจากนี้ดาลโครซยังมีการสอนการอ่านโน้ตด้วยระบบโซลเฟจ ซึ่งเป็นการฝึกการอ่านโน้ตเพื่อจดจำเสียงต่าง ๆ บนบรรทัด 5 เส้น รวมไปถึงการเต้นสด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sub'haan and Sinaga (2023) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเติบโตที่กลมกลืน: การใช้วิธีการสอนดาลโครซเพื่อปลดปล่อยศักยภาพทางศิลปะในเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าวิธีการสอนของดาลโครซ เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมพัฒนาแบบองค์รวมในการศึกษาเด็กปฐมวัย การใช้วิธีการสอนของดาลโครซช่วยเพิ่มทักษะการเคลื่อนไหว ความเข้าใจด้านการรับรู้จังหวะ การแสดงออกทางอารมณ์ และทักษะทางสังคมในเด็กปฐมวัย

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากกิจกรรมดนตรีดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านการเล่นดนตรี ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ การอ่านโน้ตดนตรีที่เป็นรูปภาพประกอบแสดงระดับความสูง-ต่ำของเสียง ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่างของระดับเสียงโน้ตดนตรี อีกทั้งการใช้ตัวอักษรที่ช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถอ่านโน้ตได้ง่าย และเพลงที่ใช้ในการฝึกอ่านโน้ตเป็นเพลงที่มีจำนวนห้องเพลง 4 ห้องเพลง ทำให้บทเพลงที่ใช้ฝึกอ่านโน้ตไม่ยาวเกินความสามารถของเด็กปฐมวัย อีกทั้งการสร้างสรรคทางดนตรี เด็กปฐมวัยสามารถคิดออกแบบท่าทาง หรือทำนองเพลงได้อย่างอิสระ และสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานและชื่นชอบในการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของวัชร ไตรเจริญกุลภักดี (2566) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จัดในรูปแบบของการบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยสอดคล้องกับความพร้อมวุฒิภาวะความสนใจ ความต้องการและความสามารถของเด็กปฐมวัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทำ อยากเล่น อยากค้นคว้า และมีอิสระในการคิด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมดนตรีมารวมบูรณาการนั้นทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไปพร้อมกับการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ พึ่งสาคร (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยตามแนวคิดดาลโครซ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญภัทร ญาณกิจ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรี เรื่อง รู้ รัก เรียนดนตรี ตามแนวคิดของดาลโครซกับ Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติดนตรีเรื่องรู้ รัก เรียนดนตรี ตามแนวคิดดาลโครซ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินวัตร อ่อนสุน (2566) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดาลโครซเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดาลโครซ และการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านทักษะการเคลื่อนไหวควรเลือกเพลงที่มีจังหวะแตกต่างกันอย่างชัดเจน เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจความแตกต่างของจังหวะได้ดีมากยิ่งขึ้น และสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ตรงตามจังหวะมากขึ้น

1.2 ด้านการอ่านโน้ต การเริ่มต้นควรเริ่มต้นจากการอ่านโน้ตเพียง 2 ตัว แล้วค่อยเพิ่มจำนวนทีละ 1-2 ตัวโน้ต เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกทักษะการอ่านโน้ตได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านการสร้างสรรค์ ควรเลือกใช้เพลงแสดงถึงอารมณ์ของเพลงได้อย่างชัดเจน เช่น เพลงที่มีจังหวะและทำนองที่สนุกสนาน หรือเพลงที่มีจังหวะทำนองที่ช้า เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการนำแนวการสอนของนักดนตรีศึกษาท่านอื่น เช่น แนวการสอนของโคดาย แนวการสอนของออร์ฟ นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อทดลองหาประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรี และเปรียบเทียบแนวการสอนดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างแนวการสอนดนตรีของดาลโครซ กับแนวการสอนดนตรีในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของแนวการสอนดนตรี และเกิดการพัฒนาของกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ตัวธนาภานนท์, (2563). *การวัดและการประเมินทักษะการปฏิบัติ*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกษมสันต์ ตราชู, สยาม จวงประโคน และเฉลิมพล โลหะมาตย์ (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 4(40), 7-18.

ขบา พันธุ์ศักดิ์ และคณะ. (2551). *การพัฒนาแบบการนิเทศครูผู้สอนปฐมวัยเพื่อจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.

ชินวัตร อ่อนสุน. (2566). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดาลโครซเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร

- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2566). *ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐธรรณ หลาวทอง. 2559. *การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประภัสสร พวงสำลี. (2565). *ดนตรีกับการส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปฐมวัย*. Retrieved from:
[mgronline.https://mgronline.com/qol/detail/9650000119276](https://mgronline.com/qol/detail/9650000119276)
- พิมลจรรยา ขมภูยอด ฉันทยาภรณ์ โพธิภาวิน และปริญญนันท์ พร้อมสุขกุล. (2564). การศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีเพื่อการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนวัดบูรณาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิกสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7(3), 1-13.
- เมธาวี นิยมสุข. (2562). *การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดดัลโครซเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2564). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- วัชร ไตรเจริญกุลภักดี. (2566). *การจัดประสบการณ์และการเสริมสร้างพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ลิ.
- วิมลรัตน์ ศาสตร์สุภาพ (2565). แนวทางในการประยุกต์ใช้แนวคิดของดัลโครซเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีขั้นพื้นฐานของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 42 (6), 14-22.
- สุนันท์ ฟุ้งสาคร. (2563). *การพัฒนาความสามารถการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยตามแนวคิดของดัลโครซสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัญภัทร ญาณกิจ. 2564. *รายงานการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติดนตรีเบื้องต้น รู้ รัก เรียนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซกับ Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1*. สำนักงานศึกษาธิการภาค 9. http://www.reo9.obec.in.th/gis/eoffice/10000005tbl_orgdownload/20211027102947 KG6wlwl..pdf
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2563). *พื้นฐานการจัดการเรียนรู้ดนตรี*. สำนักพิมพ์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
- Apydin, O.. (2023). Dalcroze method and rhythm in music education in Turkey. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 15(2), 1180-1196.
- Johnson, R. L., Penny, J. A., & Gordon, B. (2009). *Assessing performance: Designing, scoring, and validating performance tasks*. The Guilford Press.
- Sub'haan, F., & Sinaga, S. (2023). Harmonizing Growth: Dalcroze Method Unleashing Artistic Potential in Early Childhood. *The 1st International Conference on Integrated-Holistic Early Childhood Education (ICIHECE)*. 223-230
- Young, S. (2024). *Music in early childhood exploring the theories, philosophies and practices*. Routledge.

